

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 22 listopada 2006 r.
(Dz. U. z 2006 r. Nr 226,
poz. 1650)

Załącznik nr 1

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE KALETNIK

SYMBOL CYFROWY 744[01]

I. OPIS ZAWODU

1. W wyniku kształcenia w zawodzie absolwent powinien umieć:

- 1) rozróżniać materiały podstawowe, pomocnicze i dodatki kaletnicze;
- 2) oceniać i dobierać materiały kaletnicze do wykonywanych zadań;
- 3) stosować zasady składowania i magazynowania materiałów i wyrobów kaletniczych;
- 4) dobierać i posługiwać się narzędziami kaletniczymi;
- 5) użytkować maszyny i urządzenia kaletnicze;
- 6) posługiwać się przyrządami i urządzeniami pomiarowymi oraz interpretować wyniki pomiarów parametrów technologicznych;
- 7) wykonywać rysunki techniczne i odręczne;
- 8) projektować i modelować wyroby kaletnicze;

- 9) posługiwać się dokumentacją konstrukcyjną i technologiczną związaną z produkcją kaletniczą;
- 10) stosować metody i techniki rozkroju materiałów podstawowych i pomocniczych;
- 11) klasyfikować i wykorzystywać odpady technologiczne z produkcji kaletniczej;
- 12) dobierać materiały pomocnicze i dodatki do produkcji wyrobów kaletniczych;
- 13) wykonywać czynności przygotowawcze do montażu wyrobów kaletniczych;
- 14) dobierać oraz stosować metody i techniki montażu wyrobów kaletniczych;
- 15) montować okucia i elementy zdobnicze;
- 16) dobierać oraz stosować środki, metody i techniki wykończania wyrobów kaletniczych;
- 17) rozpoznawać i eliminować wady materiałowe oraz błędy produkcyjne;
- 18) oceniać jakość, klasyfikować, cechować i pakować wyroby kaletnicze zgodnie z obowiązującymi normami;
- 19) wykonywać usługi w zakresie naprawy i renowacji wyrobów kaletniczych oraz realizacji indywidualnych zamówień;
- 20) dokonywać rozliczania materiałów, kosztów produkcji i usług;
- 21) wykonywać konserwację narzędzi, maszyn i urządzeń;
- 22) przestrzegać przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska;
- 23) organizować stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii;
- 24) komunikować się z uczestnikami procesu pracy;
- 25) stosować przepisy Kodeksu pracy dotyczące praw i obowiązków pracownika i pracodawcy oraz warunków pracy;
- 26) stosować przepisy prawa dotyczące wykonywanych zadań zawodowych;
- 27) korzystać z różnych źródeł informacji w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań zawodowych;
- 28) udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy;
- 29) prowadzić działalność gospodarczą.

Kształtowanie postaw przedsiębiorczych oraz przygotowanie do wejścia na rynek pracy powinno przebiegać zarówno w trakcie kształcenia zawodowego, jak i podczas realizacji zajęć edukacyjnych „Podstawy przedsiębiorczości”.

2. Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie kaletnik powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) wykonywania operacji technologicznych w procesie produkcji wyrobów kaletniczych;
- 2) oceniania stanu technicznego maszyn i urządzeń oraz wykonywania regulacji i konserwacji;
- 3) wytwarzania wyrobów kaletniczych zgodnie z dokumentacją;
- 4) oceniania jakości wyrobów kaletniczych;
- 5) prowadzenia dokumentacji produkcyjnej, ewidencyjnej i rozliczeniowej;
- 6) prowadzenia usług w zakresie napraw, renowacji i konserwacji wyrobów kaletniczych.

II. BLOKI PROGRAMOWE

Zakres umiejętności i treści kształcenia, wynikający z opisu kwalifikacji absolwenta, zawierają następujące bloki programowe:

- 1) podstawy produkcji kaletniczej;
- 2) procesy wytwórcze;
- 3) podstawy działalności zawodowej.

BLOK: PODSTAWY PRODUKCJI KALETNICZEJ

1. Cele kształcenia:

Uczeń (słuchacz) w wyniku kształcenia powinien umieć:

- 1) charakteryzować budowę i strukturę materiałów kaletniczych;
- 2) dokonywać podziału topograficznego skór i określać ich właściwości;
- 3) rozróżniać i charakteryzować skóry wyprawione różnymi metodami;
- 4) rozpoznawać wady i uszkodzenia skór surowych i wyprawionych;
- 5) posługiwać się normami w zakresie klasyfikacji jakościowej i cechowania skór wyprawionych;

- 6) charakteryzować rodzaje skór wyprawionych oraz określać ich przeznaczenie w produkcji asortymentowej wyrobów kaletniczych;
- 7) konserwować i magazynować skóry gotowe;
- 8) rozróżniać rodzaje tworzyw skóropodobnych, oceniać ich właściwości i przydatność w produkcji kaletniczej;
- 9) rozróżniać materiały włókiennicze, tkaniny naturalne i syntetyczne;
- 10) określać zastosowanie materiałów w produkcji wyrobów kaletniczych;
- 11) rozpoznawać materiały papiernicze, określać ich właściwości i dobierać zgodnie z konstrukcją wyrobu kaletniczego;
- 12) rozpoznawać dodatki kaletnicze, określać ich właściwości i zastosowanie;
- 13) rozpoznawać wady materiałów nieskórzanych oraz określać ich wpływ na jakość i trwałość wyrobów kaletniczych;
- 14) konserwować i magazynować materiały nieskórzane;
- 15) rozpoznawać i klasyfikować narzędzia, maszyny i urządzenia;
- 16) dobierać i posługiwać się narzędziami w zależności od rodzaju obróbki;
- 17) dobierać parametry pracy maszyn i urządzeń kaletniczych oraz dokonywać regulacji, konserwacji i drobnych napraw;
- 18) posługiwać się przyrządami i urządzeniami pomiarowymi;
- 19) posługiwać się instrukcjami obsługi maszyn i urządzeń;
- 20) oceniać stan techniczny narzędzi, maszyn i urządzeń kaletniczych;
- 21) wykonywać szkice wyrobów kaletniczych i ich części składowych z zachowaniem proporcji;
- 22) wykonywać proste rysunki techniczne i odręczne;
- 23) odczytywać rysunki techniczne;
- 24) dobierać elementy zdobnicze do wyrobów kaletniczych;
- 25) projektować i wykonywać modele wyrobów kaletniczych;
- 26) określać i stosować zasady konstrukcji wyrobów kaletniczych;
- 27) wykonywać szablony elementów składowych;
- 28) przestrzegać przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.

2. Treści kształcenia (działy programowe)

Treści kształcenia są ujęte w następujących działach programowych:

- 1) materiały kaletnicze;
- 2) budowa histologiczna i układ topograficzny skóry;
- 3) rodzaje skór;
- 4) metody wyprawy i wykończania skór;
- 5) wady i uszkodzenia skór wyprawionych;
- 6) cechowanie i magazynowanie;
- 7) tworzywa skóropodobne;
- 8) rodzaje właściwości i zastosowanie tworzyw skóropodobnych;
- 9) materiały włókiennicze;
- 10) materiały papiernicze;
- 11) dodatki kaletnicze;
- 12) wady materiałów nieskórzanych;
- 13) magazynowanie i konserwacja materiałów stosowanych w kaletnictwie;
- 14) maszyny i urządzenia kaletnicze;
- 15) urządzenia i przyrządy pomiarowe;
- 16) konserwacja maszyn, urządzeń i narzędzi kaletniczych;
- 17) szkice wyrobów kaletniczych;
- 18) podstawy rysunku technicznego;
- 19) projektowanie i modelowanie wyrobów kaletniczych;
- 20) zasady konstrukcji wyrobów kaletniczych;
- 21) szablony elementów składowych wyrobu kaletniczego;
- 22) przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.

BLOK: PROCESY WYTWÓRCZE

1. Cele kształcenia

Uczeń (słuchacz) w wyniku kształcenia powinien umieć:

- 1) określać i interpretować przebieg procesu technologicznego;
- 2) ustalać kolejność wykonywanych operacji;
- 3) odczytywać i wypełniać dokumentację procesu produkcyjnego;

- 4) określać zasady i techniki rozkroju materiałów w zależności od ich rodzaju i przeznaczenia;
- 5) przygotowywać materiały do rozkroju;
- 6) wykrawać ręcznie i maszynowo części składowe wyrobu zgodnie z obowiązującymi zasadami i metodami rozkroju;
- 7) klasyfikować i oceniać przydatność odpadów na wyroby kaletnicze;
- 8) dobierać technologię przetwarzania odpadów na pełnowartościowe wyroby kaletnicze;
- 9) dobierać materiały pomocnicze i dodatki w zależności od typu wyrobu i zastosowanego materiału;
- 10) wykonywać czynności związane z przygotowaniem elementów do montażu;
- 11) wzmacniać, usztywniać i znakować części składowe wyrobu kaletniczego;
- 12) dobierać i stosować różne techniki wykończania brzegów;
- 13) dobierać sposoby montażu wyrobów w zależności od materiałów i konstrukcji wyrobów kaletniczych;
- 14) dobierać i wykonywać połączenia elementów i inne czynności związane z montażem;
- 15) rozróżniać ścięgi i szwy stosowane przy szyciu ręcznym i maszynowym;
- 16) dobierać rodzaje oraz numerację igieł i nici;
- 17) ustalać parametry szycia;
- 18) wykonywać operacje łączenia elementów przez szycie ręczne i maszynowe;
- 19) łączyć materiały techniką zgrzewania;
- 20) dobierać kleje w zależności od rodzaju materiału;
- 21) stosować odpowiednią technikę klejenia i suszenia;
- 22) określać rodzaje, znaczenie i funkcje okuć w wyrobach kaletniczych;
- 23) dobierać okucia i elementy zdobnicze w zależności od rodzaju materiału, konstrukcji wyrobu i przeznaczenia;
- 24) stosować techniki montażu okuć i elementów zdobniczych, oceniać jakość montażu;
- 25) rozróżniać metody i techniki wykończania wyrobów kaletniczych;
- 26) wykonywać wyroby kaletnicze z pełnowartościowych materiałów i odpadów technologicznych;
- 27) dobierać materiały, wzór i technikę wykonywania usługi;

- 28) rozpoznawać wady materiałów, określać przyczyny błędów produkcyjnych;
- 29) usuwać wady materiałowe i błędy produkcyjne;
- 30) interpretować i stosować normy dotyczące jakości wyrobów kaletniczych;
- 31) pakować wyroby kaletnicze w opakowania jednostkowe i zbiorcze;
- 32) rozpatrywać reklamacje zgodnie z przepisami;
- 33) wykonywać naprawy, renowacje i modyfikacje wyrobów kaletniczych;
- 34) oceniać jakość usług;
- 35) sporządzać kosztorysy;
- 36) określać zasady normowania materiałów i czasu pracy;
- 37) obliczać zapotrzebowanie na materiały podstawowe, pomocnicze i dodatki do produkcji określonych wyrobów kaletniczych;
- 38) sporządzać kalkulację kosztów materiałowych i kosztów pracy;
- 39) stosować sposoby i metody ograniczające ilość odpadów technologicznych;
- 40) wykorzystywać odpady w produkcji ubocznej lub je utylizować;
- 41) przestrzegać przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.

2. Treści kształcenia (działy programowe)

Treści kształcenia są ujęte w następujących działach programowych:

- 1) proces technologiczny;
- 2) dokumentacja techniczna;
- 3) rozkrój materiałów podstawowych i pomocniczych;
- 4) wykrawanie ręczne i maszynowe;
- 5) klasyfikacja odpadów i ich wykorzystanie;
- 6) materiały pomocnicze i dodatki;
- 7) łączenie części składowych wyrobu kaletniczego;
- 8) ścięgi i szwy;
- 9) igły i nici;
- 10) zgrzewanie elementów wyrobów kaletniczych;
- 11) techniki klejenia;
- 12) rodzaje i funkcje okuć;
- 13) techniki wykończania wyrobów kaletniczych;

- 14) techniki montowania okuć, łączników i elementów zdobniczych;
- 15) eliminowanie wad i uszkodzeń materiałowych;
- 16) kontrola jakości wyrobów gotowych;
- 17) pakowanie i magazynowanie;
- 18) rozpatrywanie reklamacji;
- 19) naprawa i renowacja wyrobów kaletniczych;
- 20) podstawy normowania materiałów podstawowych i pomocniczych;
- 21) normowanie czasu pracy;
- 22) kalkulacja kosztów materiałowych;
- 23) koszty pracy;
- 24) zasady zagospodarowania odpadów;
- 25) przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.

BLOK: PODSTAWY DZIAŁALNOŚCI ZAWODOWEJ

1. Cele kształcenia

Uczeń (słuchacz) w wyniku kształcenia powinien umieć:

- 1) przestrzegać przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska;
- 2) określać źródła i zapobiegać zanieczyszczeniom środowiska;
- 3) dobierać środki ochrony indywidualnej do rodzaju wykonywanej pracy;
- 4) organizować stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii;
- 5) interpretować podstawowe pojęcia gospodarki rynkowej;
- 6) rozróżniać rodzaje kosztów i sporządzać kalkulację ceny wyrobu kaletniczego;
- 7) podejmować działania związane z poszukiwaniem pracy;
- 8) stosować przepisy Kodeksu pracy dotyczące praw i obowiązków pracownika i pracodawcy oraz warunków pracy;
- 9) sporządzać dokumenty dotyczące zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej;
- 10) komunikować się i współpracować z zespołem;
- 11) rozwiązywać problemy;

- 12) podejmować decyzje;
- 13) doskonalić umiejętności zawodowe;
- 14) udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy;
- 15) przestrzegać zasad etyki.

2. Treści kształcenia (działy programowe)

Treści kształcenia są ujęte w następujących działach programowych:

- 1) bezpieczeństwo i higiena pracy;
- 2) ochrona przeciwpożarowa i ochrona środowiska;
- 3) elementy ergonomii;
- 4) podstawowe pojęcia gospodarki rynkowej;
- 5) kalkulacja kosztów usług kaletniczych;
- 6) metody poszukiwania pracy;
- 7) wybrane przepisy prawa pracy;
- 8) dokumenty związane z zatrudnieniem i prowadzeniem działalności gospodarczej;
- 9) zasady i metody komunikowania się;
- 10) elementy socjologii i psychologii pracy;
- 11) formy doskonalenia zawodowego;
- 12) zasady udzielania pierwszej pomocy;
- 13) etyka.

III. PODZIAŁ GODZIN NA BLOKI PROGRAMOWE

Nazwa bloku programowego	Minimalna liczba godzin w cyklu kształcenia w % *
Podstawy produkcji kaletniczej	20
Procesy wytwórcze	50
Podstawy działalności zawodowej	10
Razem	80**

* Podział godzin na bloki programowe dotyczy kształcenia w szkołach dla młodzieży i w szkołach dla dorosłych (w formie stacjonarnej i zaocznej).

** Pozostałe 20% godzin jest przeznaczone do rozdysponowania przez autorów programów nauczania na dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy.

IV. ZALECANE WARUNKI REALIZACJI TREŚCI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Do realizacji treści kształcenia, ujętych w blokach programowych, odpowiednie są następujące pomieszczenia dydaktyczne:

- 1) pracownia rysunku technicznego;
- 2) pracownia materiałoznawstwa;
- 3) pracownia technologii;
- 4) warsztaty szkolne.

Pracownia rysunku technicznego powinna być wyposażona w:

- 1) stanowiska kreślarskie (jedno stanowisko dla jednego ucznia);

- 2) zestawy barw;
- 3) modele i przekroje brył geometrycznych, części maszyn, wyrobów kaletniczych;
- 4) schematy maszyn, urządzeń, części składowych wyrobów kaletniczych;
- 5) ilustracje różnych rodzajów wyrobów kaletniczych;
- 6) żurnale i katalogi wyrobów kaletniczych;
- 7) PN-ISO, ISO.

Pracownia materiałoznawstwa powinna być wyposażona w:

- 1) stanowiska pracy (jedno stanowisko dla jednego ucznia);
- 2) tablice przedstawiające układ topograficzny i budowę skóry;
- 3) schematy produkcji materiałów stosowanych w kaletnictwie;
- 4) zestawy próbek podstawowych i pomocniczych materiałów kaletniczych;
- 5) okucia, łączniki, akcesoria, elementy zdobnicze;
- 6) urządzenia i przyrządy kontrolno-pomiarowe;
- 7) urządzenia do badania właściwości materiałów;
- 8) PN-ISO, ISO z zakresu materiałoznawstwa.

Pracownia technologii powinna być wyposażona w:

- 1) zestaw wzorników do rozkroju wyrobów kaletniczych;
- 2) elementy składowe wyrobów kaletniczych;
- 3) schematy maszyn, urządzeń, narzędzi;
- 4) modele i przekroje wyrobów kaletniczych;
- 5) wzory wyrobów kaletniczych;
- 6) przykłady elementów zdobniczych;
- 7) wzorce sposobów łączenia części składowych;
- 8) podstawowe maszyny, części maszyn;
- 9) urządzenia i przyrządy pomiarowe;
- 10) PN-ISO, ISO;
- 11) dokumentacje techniczne;
- 12) dokumentacje technologiczne;
- 13) instrukcje obsługi maszyn i urządzeń.

Warsztaty szkolne powinny być wyposażone w:

- 1) podstawowe i pomocnicze materiały do produkcji wyrobów kaletniczych;
- 2) instrukcje obsługi i konserwacji maszyn i urządzeń;

- 3) dokumentacje techniczne wyrobów kaletniczych;
- 4) prospekty maszyn i urządzeń;
- 5) schematy działania maszyn i urządzeń;
- 6) żurnale i katalogi;
- 7) wzory typowych wyrobów kaletniczych.

Pracownie powinny składać się z sali lekcyjnej i zaplecza magazynowo – socjalnego. W sali lekcyjnej należy zapewnić stanowisko pracy dla nauczyciela i odpowiednią liczbę stanowisk pracy dla uczniów.

W warsztatach szkolnych powinno znajdować się pomieszczenie do instruktażu.

Praktyczna nauka zawodu może odbywać się w pracowniach i warsztatach szkolnych, zakładach rzemieślniczych, przedsiębiorstwach usługowo – produkcyjnych w zakresie kaletnictwa.